

Farestier til løsgående søer – eksempler på stityper

Af Seniorprojektleder Vivi Aarestrup Moustsen, Produktionssystemer og Miljøteknologi, Dansk Svineproduktion

I 2009 ses tre hovedtyper af farestier til løse søer i DK, men grænserne mellem de tre opstaldningsprincipper er flydende.

De tre stityper er karakteriseret ved:

- **+ zone, ÷ boks** (dvs. løs fra indsættelse til fravæning – med zone-opdeling)
- **÷ zone, ÷ boks** (dvs. løs fra indsættelse til fravæning – uden zoneopdeling)
- **÷ zone, + boks** (dvs. mulighed for brug af boks (typisk før faring til 4-10 dage efter faring) - uden zoneopdeling)

+ zone/÷ boks (Areal per sti: ca. 7,5 m² og mindst 7 m²)

Denne type består dels af et fast gulvs område og dels af et spaltegulvsområde.

Dimensionerne på begge områder er så store, at soen kan vælge område og enten opholde sig helt i fast gulvs området eller helt i spaltegulvsområdet. Dermed kan soen zoneopdele stien i et hvileområde og et gødeområde. Stiens dimensioner vil ved nogle indretninger gøre det muligt at etablere skrå liggevægge på to-tre stisider. Det bliver ligeledes muligt at etablere varme i det faste gulv, som forventes at være faringsområdet. Det faste gulv kan være med til at fastholde rode-/

Figur 1: Eksempel på en stiindretning med mulighed for zoneopdeling, og hvor der ikke er en boks.

Figur 2. Eksempel på en stiindretning 'uden' zoneopdeling og, hvor der ikke er en boks.

beskæftigelsesmateriale og redebygningsmateriale i stien. Stiens ulemper er primært, at der ingen erfaring er med indretningen i Danmark, at det store areal med fast gulv øger risikoen for dårlig hygiejne og dermed ekstra arbejde samt at det store areal medfører en merinvestering.

÷ zone/÷ boks (Areal per sti: ca. 6 m²)

I denne type er dimensionerne på områder med fast/drænet gulv og med spaltegulv mindre. Søerne kan således ikke opholde sig udelukkende på den ene gulvtype og dermed også i mindre grad zoneopdele stien.

Ved indretning af stien er fokus på at etablere fast/drænet gulv, i det forventede leje og i tilknytning til pattegrisehulen og så spaltegulv i det forventede gødeområde. Der vil typisk være mindst en skrå liggevæg. Det mindre areal med fast/drænet gulv kan vanskeliggøre fastholdelsen af rode-/beskæftigelses- og redebygningsmateriale. Ligesom varme i gulvet i faringsområdet vanskeliggøres. Der er et vist erfaringsgrundlag med denne stitype i Danmark, og stiens areal medfører, at investeringen per sti forventes at være på niveau med eller et niveau over stier med so i boks.

÷ zone/+ boks (Areal per sti: ca. 6 m²)

Dimensionerne på denne type svarer typisk til dimensionerne for typen '÷ zone/÷ boks', og er dermed også tættere på anbefalingerne

Figur 3. Eksempel på en stiindretning 'uden' zoneopdeling og, hvor der er en boks

for kassestier end stitypen '+ zone/÷ boks'. Ved denne stitype er der mulighed for at begrænse soens bevægelse i perioden lige efter faring, hvor der er størst risiko for klemning af pattegrise.

Soen kan være løs ved indsættelse og igen senere i diegivningsperioden, hvilket forventes at øge pattegrisenes adgang til yveret. Problematikken ved denne stitype er, at soen æder, hviler og gøder samme sted i den tid, hvor den er i boks, og f.eks. krybbe, spaltegulv og pattegrisehule skal placeres i forhold til dette. Men i den periode, hvor soen er løs, vil den typisk gå væk fra foder- og hvileområdet, når den gøder, og det vil påvirke hygiejnen i stien negativt - eller forudsætte, at størstedelen af gulvet er spaltegulv. Afhængigt af stiens indretning kan der være en del arbejde forbundet med at bruge boksen og med at få adgang til pattegrisehulen. Der er et betydeligt erfaringsgrundlag med denne stitype i Danmark, og stiens areal medfører, at investeringen per sti forventes at være på niveau med eller et niveau over stier med so i boks.

Økonomien ved farestier afhænger i høj grad af investering og produktionsniveau, hvor investeringen blandt andet afhænger af arealet per sti. Hvis produktionsniveauet forringes med f.eks. en forøget pattegrisedødelighed på 1 pct.point, vil det medføre et tab på 70 kr/årso. ■